

Baze podataka

SQL

SQL (Structured Query Language)

SQL je strukturirani upitni jezik koji omogućava pristup podacima u sistemima za upravljanje relacionim bazama podataka (MySQL, Oracle, Microsoft SQL Server i drugi)

Korisnici mogu da:

definišu šemu baze podataka,
smeste podatke u tako definisanu bazu,
manipulišu tim podacima (obrišu, izmene ili dodaju nove slogove),
opisuju kakve podatke žele da dobiju iz baze.

SQL - DML i DDL

SQL možemo podeliti na **dva dela**:

Data Definition Language (**DDL**)

Data Manipulation Language (**DML**)

Naredbe SQL-a se završavaju simbolom tačka-zarez ( )

SQL ne razlikuje mala i velika slova
(*SELECT* je isto što i *select*)

SQL - DDL

DDL deo SQL-a omogućava :

kreiranje i izmene baze,

kreiranje, izmene i brisanje tabela baze,

definisane ključeva i indeksa,

definisane veza između tabela i

definisane ograničenja između tabela.

SQL - DDL

Najvažniji iskazi u DDL-u su:

CREATE DATABASE – kreiranje nove baze

ALTER DATABASE – izmena baze

CREATE TABLE – kreiranje tabele

ALTER TABLE – izmena tabele

DROP TABLE – brisanje tabele

CREATE INDEX – kreiranje indeksa (ključa za pretraživanje)

DROP INDEX – brisanje indeksa

SQL - DML

DML definiše sledeće naredbe za ažuriranje i pretraživanje baze podataka :

komande za ažuriranje:

INSERT INTO – unos novih slogova u bazu

UPDATE – izmene na podacima u bazi

DELETE – brisanje slogova iz baze

komanda za pretraživanje (kreiranje upita):

SELECT – prikaz izabranih podataka (slogova) iz baze

iskaz INSERT INTO

Koristi se za unos novog reda u tabelu, bilo da se unose vrednosti svih kolona (A) ili samo izabranih kolona (B).

- A. Unos podataka u sve kolone (2 oblika iskaza INSERT):

Navode se samo vrednosti koje se unose:

```
INSERT INTO ime_tabele  
VALUES (vrednost1, vrednost2, vrednost3,...)
```

Navode se imena kolona u koja se unose podaci i odgovarajuće vrednosti koje se unose:

```
INSERT INTO ime_tabele (kolona1, kolona2, kolona3,...)  
VALUES (vrednost1, vrednost2, vrednost3,...)
```

- B. Unos podataka u tačno određene kolone (ne u sve)

Tada se u listi kolona navode samo željene kolone

iskaz UPDATE

Vrši izmenu postojećih redova u tabeli

```
UPDATE ime_tabele  
  SET kolona1=vrednost1, kolona2=vrednost2,...  
  WHERE kolona=vrednost
```

WHERE klauzulu koristimo da bismo odredili koje tačno redove menjamo

Ako izostavimo ovaj uslov, izmena će se izvršiti za sve redove table

iskaz DELETE

Briše redove iz tabele koji zadovoljavaju uslov dat sa WHERE klauzulom:

```
DELETE FROM ime_tabele  
WHERE kolona=vrednost
```

WHERE klauzulu koristimo da bismo odredili koje tačno redove brišemo.

Ako izostavimo WHERE uslov, svi redovi tabele će biti obrisani:

```
DELETE FROM ime_tabele
```

ili

```
DELETE * FROM ime_tabele
```

iskaz SELECT

Prikaz izabranih podataka iz baze:

```
SELECT * FROM ime_tabele
```

```
SELECT lista_kolona FROM ime_tabele
```

gde je

```
lista_kolona: ime_kol1, ime_kol2, ...
```

```
SELECT DISTINCT lista_kolona FROM ime_tabele
```

(DISTINCT je ključna reč za prikaz različitih podataka)

Rezultati izvršavanja SELECT iskaza se smeštaju u tabelu koja se zove **result-set**

klauzula WHERE

WHERE klauzula služi za izdvajanje samo onih slogova koji zadovoljavaju postavljeni uslov:

```
SELECT lista_kolona
```

```
FROM ime_tabele
```

```
WHERE ime_kolone operator vrednost
```

Operatori mogu da se primenjuju na različite tipove podataka (numeričke, tekstualne, logičke, datumske).

Operatori u klauzuli WHERE

Relacioni operatori:

= jednako, != različito, > veće, < manje,
>= veće ili jednako, <= manje ili jednako.

Logički operatori:

IN - u skupu konkretnih vrednosti,

AND - logički operator i,

OR - logički operator ili.

BETWEEN - u zadanom opsegu,

LIKE - pronalaženje sličnog ili istog.

klauzula ORDER BY

Ključna reč za sortiranje rezultata upita po nekoj koloni

```
SELECT ime_kolone/a  
FROM ime_tabele  
ORDER BY ime_kolone/a ASC|DESC
```

Po default-u, rezultati se sortiraju po rastućem redosledu (ASC)

Ako želimo opadajući redosled sortiranja, koristimo ključnu reč DESC

klauzula LIMIT

```
SELECT ime_kolone/a  
FROM ime_tabele  
LIMIT number
```

Koristi se za određivanje broja redova koje vraća postavljeni upit.

Korisna je kod tabela koje imaju veliki broj redova, jer upiti mogu usporiti rad aplikacije.

LIKE operator

Služi za pretraživanje i pronalaženje određenih kolona u tabeli.

Znak % služi za zamenu jednog ili više nepoznatih karaktera pri pretraživanju baze podataka.

IN operator

```
SELECT ime_kolone/a  
FROM ime_tabele  
WHERE ime_kolone  
      IN (vrednost1,vrednost2,...)
```

Omogućava zadavanje skupa vrednosti u WHERE klauzuli.

BETWEEN operator

```
SELECT ime_kolone/a  
FROM ime_tabele  
WHERE ime_kolone  
BETWEEN vrednost1 AND vrednost2
```

Za označavanje skupa podataka između dve zadate vrednosti u WHERE klauzuli

Te vrednosti mogu biti brojevi, tekst ili datumi

U MySQL-u **BETWEEN** operator u skup traženih podataka ubraja i granične vrednosti

NOT BETWEEN označava skup podataka **izvan intervala** obuhvaćenog graničnim vrednostima ove naredbe

SQL FUNKCIJE

SQL agregatne funkcije vraćaju vrednost, izračunatu iz svih vrednosti u koloni koja je zadata kao argument:

AVG() – prosečna vrednost

COUNT() – broj redova

FIRST() – prva vrednost

LAST() – poslednja vrednost

MAX() – najveća vrednost

MIN() – najmanja vrednost

SUM() – zbir vrednosti

SQL FUNKCIJE

SQL skalarne funkcije vraćaju vrednost, na osnovu vrednosti koja se zadaje kao argument funkcije:

UCASE() – konvertuje u velika slova

LCASE() – konvertuje u mala slova

MID() – izdvaja karaktere iz tekstualnog polja

LEN() – vraća dužinu tekstualnog polja

ROUND() – zaokružuje numerička polja na određeni broj decimala

NOW() – vraća tekući sistemski datum i vreme

FORMAT() – formatiranje prikaza

klauzula GROUP BY

Koristi se u kombinaciji sa agregatnim funkcijama da bi se rezultati grupisali po jednoj ili više kolona:

```
SELECT ime_kolone, agregatna_funkcija(ime_kolone)
FROM ime_tabele
WHERE ime_kolone operator vrednost
GROUP BY ime_kolone
```

Ako vršimo grupisanje po više kolona, tada ih navodimo iza GROUP BY razdvojene zarezima:

```
SELECT ....
GROUP BY ime_kolone1, ime_kolone2,...
```

klauzula HAVING

Ova klauzula je dodata u SQL jer WHERE ne može da se koristi sa agregatnim funkcijama

```
SELECT ime_kolone, agregatna_funkcija(ime_kolone)
FROM ime_tabele
WHERE ime_kolone operator vrednost
GROUP BY ime_kolone
HAVING agregatna_funkcija(ime_kolone) operator
vrednost
```